పెళ్ళి చూపులు

అయ్యగారి
వెంకటసుబ్బారావు

పరీక్షలు అయిపోయాయి. సంవత్సరమంతా కష్టపడి చదివిన విద్యార్థులంతా పరీక్షాఫలితాల కోసం వేయికళ్ళతో ఎదురు చూస్తున్నారు.

“నిండుకుండ తొణకదు” అన్నట్టుగా బాగా చదివి, పరీక్షలో బాగా వ్రాసిన విద్యార్థిని “ఏమోయి ప్యాసవుతావా?” అని అడిగితే “ఏమో చెప్పలేనండి” అంటాడు. మధ్యరకం విద్యార్థులు అంటే అత్తిసరు మార్కులు వచ్చే విద్యార్థులనడిగితే, వారు మనమీద సవాల్ కూడా చేస్తారు. “నేను ప్యాసవకపోయినట్లయితే మదరాసు రాజధానిలో ఎవరూ ప్యాసవరు” అంటూ ప్రగల్భాలు కొట్తారు. యిది సహజంగా ప్రతి మామూలు విద్యార్థి అనే మాట. తను ఎల్లాగూ ప్యాసవడం కల్ల, పోనీ ఫలితాలు వచ్చేదాకా అయినా నలుగురిలోనూ ప్యాసవుతాడేమో అనే సస్పెన్సు పుట్టించడం వారి అలవాటు.

మోహనరావు స్కూలుఫైనలు పరీక్ష వ్రాశాడు. ఎంత చదివినా, చదివినది, బుర్రలో యిముడ్చుకోలేని అసమర్థుడు. పాపం!! సంవత్సరమంతా గడియారం అలారం కొట్టినపుడల్లా లేచి, లాంతరులో కిరసనాయిలు అయిపోయేదాకా చదివేవాడు. ఈలాగ సంవత్సరమంతా గడిపి పరీక్షలుబాగా వ్రాశాననే ఆత్మసంతుష్టితో కూర్చున్నాడు. తల్లికూడా కొడుకు ప్యాసవుతాడనే ధీమాతో, తన కొడుకును గురించి నీలాటిరేవులో నలుగురి అమ్మలక్కలతోటి ఘనంగా చెపుతుండేది.

ఆ రోజు టపాలో మోహనరావుతండ్రి రామారావు గారికి, మదరాసునుంచి ఒక వుత్తరం వచ్చింది. ఆ వుత్తరం మోహన్‌రావుకి ఆశ్చర్యం, ఆనందంకూడా గల్గించింది.

“రామారావుగార్కి — నమస్కారములు మీరు చెప్పిన పెళ్ళికూతురు యిక్కడనే వుంది. పెళ్ళిచూపులికి తరలిరావలెను. మీ రాకకై నిరీక్షిస్తుంటాను” అని వ్రాసినవుత్తరం మోహనరావు తదేకదీక్షగా అధమం లేదంటే పదిసార్లయినా చదివివుంటాడు.

ఆ వుత్తరం వాళ్ళకే వచ్చిందో, పొరపాటున పోస్టుజవాను వారికిచ్చాడో అని అనుమానం కలిగి వుత్తరాన్ని వెనక్కు త్రిప్పి చిరునామా చూచాడు. వాళ్ళ నాన్నగారికొచ్చిందే, సందేహంలేదు.

“పెళ్ళిడుకొచ్చిన మొగపిల్లలు ఎవరూ లేరే, నేను తప్ప. ఏమిటి? ఈ పెళ్ళి సంబంధం ఎవరికైనట్టు? నాతో సంప్రదించకుండానే నాన్నగారు నాకు పెళ్ళి నిశ్చయిస్తారా? సూచనప్రాయంగానైనా, ఏ సందర్భంలోనూ కూడా నాన్నగారు నాకు చెప్పలేదే! పెళ్ళివారిది ఏ వూరో, అనుకుంటూ మళ్ళీ వుత్తరంకేసి చూచాడు. అది మదరాసు నుంచి వచ్చింది. అతనికి కొంచెం సంతోషం కల్గింది, బస్తీపిల్ల పెళ్ళాం కాబోతుందంటే. “నవనాగరికురాలైయుంటుంది. ఎంతవరకు చదివిందో? పిల్లనుగురించి ఏమీ వివరాలు వ్రాయలేదే. ఎగుపో-నలుపో-చామనచాయో—అసలు ఈ పెద్దవాళ్ళకి యిటువంటి విషయాల్లో మెదడు కొంచెం మందకొడిగా పని చేస్తుందేమో! ఈ కార్డు వ్రాయకపోతే, ఫోటోతోసహా పూర్తి వివరాలు వ్రాయకూడదూ ఒక కవరులో. అయినా నాన్నగారికింత కంగారెందుకో, యింకా పరీక్షాఫలితాలనైనా ప్రకటించలేదు. అపుడే పెళ్ళికేం తొందర వచ్చింది.” అనుకుంటూ గోడగడియారంకేసి చూచాడు. టంగ్! టంగ్!! టంగ్!!! మని మూడు గంటలు కొట్టింది.

ఇంతలోకే మోహన్‌రావు తల్లి గంగమ్మగారు కాఫీకప్పుతో మోహనరావెదురుగుండా ప్రత్యక్షమయింది. పొగలుగ్రక్కుతూన్న వేడి వేడి కాఫీని మోహనరావు

త్రాగుతూ, గంగమ్మగారివంక ఏదో అడగాలని చూచాడు యింతలోనే గంగమ్మగారు తన సంభాషణ ఉపక్రమించింది.

"కళ్యాణమొచ్చినా కక్కొచ్చినా ఆగదంటారు. నీకు ఈ సంవత్సరమే పెళ్ళిచేద్దామని మీనన్నగారికి, నాకూకూడ వుంది. మంచివి, పెద్దవి సంబంధాలు వస్తున్నాయి. నీ వుద్దేశ్యంకూడా కనుక్కొని, పెళ్ళి నిశ్చయిద్దామన్నారు మీనాన్న. మొన్న మదరాసునుంచి వచ్చిన పెద్దమనిషి మీనాన్నగారు ఒప్పుకునేదాకా వెళ్ళలేదు. మరి నీ వుద్దేశ్యం ఏమిటిరా"

"నా వుద్దేశ్యానికి ఏముందమ్మా... యింకా స్కూలుఫైనలయినా పూర్తికాలేదు... వుద్యోగం, సద్యోగంలేని నాకు ఓ గుదిబండను తీసుకొచ్చి మెడకుకట్టడం ఏమంత సమంజసమమ్మా" అన్నాడు మోహన్ వుద్యోగం లేదనే నిరుత్సాహంతో.

"అదేమిటిరా ఆలా అంటావు పెళ్ళిళ్ళుచేసుకునే వాళ్ళంతా వుద్యోగాలు చేస్తున్నారాయేం? ఎల్లకాలం వుద్యోగం లేకుండానే వుంటావా! స్కూలుఫైనలు ప్యాసవగానే ఏదోపరీక్ష వుందట ఆ పరీక్ష ప్యాసవుతే గవర్నమెంటువాళ్ళే కళ్ళకద్దుకొని వుద్యోగం యిస్తారుట. అయినా నాకు తెలియకడుగుతా, మొన్న సాంబయ్యగారబ్బాయికి ఏం వుద్యోగం వుందని పెళ్ళిచేశారు? ఎనిమిదో క్లాసు మూడు సంవత్సరాలు పోయి యింట్లో కూర్చున్నాడు. అటువంటి వాడు పెళ్ళిచేసుకోగా లేంది నీకెందు కొచ్చిందిరా ఈ ధర్మసందేహం" అంది గంగమ్మగాగు.

"అమ్మా! ఎవరో చేశారని మనంకూడా అలా చెయ్యడం భావ్యమా! వాళ్ళకి వెనకాల ఎకరాలున్నాయి. మనకేముంది. సూదిమోపెనంత భూమి కూడా లేదు. రెక్కాడితే డొక్కలు నింపుకునే మనబ్రతుకులను వాళ్ళతో పోల్చుకోవడం ఎందుకమ్మా! అసలు... ఈ మదరాసు వాళ్ళెవరు?" అన్నాడు కొంచెం పెళ్ళికూతురునిగురించి తెలుసుకోవాలనే ఆతురతతో.

"ఆయన పేరుమోసిన ప్లీడరుగారు మదరాసులో. ఆయనకి వెనకాల పది ఎకరాలదాకా ఆస్థివుంది ఆయన కూతురు పేర నాలుగు ఎకరాల మాగాణిభూమి వుందట పెళ్ళి సందర్భంలో వరుడికి నాలుగువేల రూపాయల కట్నం, పట్టుబట్టలు, వెండికంచం, వెండిచెంబు యిస్తారుట. పిల్లకూడా గుణవంతురాలు, బుద్ధిమంతురాలు అందకత్తె కూడానట మరి యిటువంటి సంబంధం కాళ్ళదగ్గరకొచ్చినప్పుడు కాదని కాలదన్నుకోడం మంచిదా? ఈవాళో రేపో వుత్తరం వ్రాస్తానని, పెళ్ళిచూపులికి వెంటనే రావలసిందని, మరీ, మరీ నొక్కిచెప్పి వెళ్ళాడాయన. అడగటం మర్చిపోయాను. పోస్టాఫీసుకువెళ్ళి మనకేమైనా వుత్తరాలు వచ్చాయేమో కనుక్కొనిరా" అంది గంగమ్మగారు.

మోహనరావుకి పెళ్ళంటే లోలోపల ఆనందంగా వున్నా పైకి మాత్రం మేకపోతుగాంభీర్యంగ మాట్లాడుతున్నాడు. గంగమ్మగారు వుత్తరం అన్నమీదట మదరాసునుంచి వచ్చిన వుత్తరాన్ని తల్లిచేతి కందించి "యిదిగో అక్కడనుంచే వచ్చింది" అన్నాడు.

"ఆ! వచ్చిందా. మరి చెప్పవేం యిందాకటి నుంచి... నాకేం తెలుసు అ ఆలు రానిదాన్ని కాస్త నువ్వే చదివి వినిపించు" అంది, సంతోషంతో. మోహనరావు వుత్తరాన్ని తీసుకొని, శ్రీరామ మొదలు చిత్తగించవలెను దాకా ఒక అక్షరంకూడా పొల్లుపోకుండా చదివి వినిపించాడు. కొడుకు వుత్తరం చదువుతూ వున్నంతసేపు గంగమ్మగారు ఆనందసాగరంలో మునిగి తేలిపోయింది. యింతలో గుమ్మంలోంచి ఒకావిడ "గంగమ్మగారూ!..." అంటూ పిలిచింది.

"రండి కామాక్షమ్మక్కా" అంటూ గంగమ్మగారు లోపలకి ఆహ్వానించింది.

"ఈలా చూడండి కామాక్షమ్మక్కా. మా వాడికి ఈ సంవత్సరం పెళ్ళిచేద్దామనుకుంటున్నాం. సంబంధాలలుపైన సంబంధాలు, వచ్చిపడుతున్నాయి. మేం నాలుగువేలు యిస్తామని, మేం అయిదువేలు యిస్తామని పీక్కుతింటున్నారు. మా పిల్లాడిచదువు పూర్తయ్యేదాకా మేం పెళ్ళిచెయ్యమంటున్నా వినక మమ్మల్ని నిర్బంధిస్తున్నారు" అంది గంగమ్మగారు గుక్క త్రిప్పకుండా

"శుభస్య శీఘ్రం... కానిచ్చెయ్యండి. అనువైన సంబంధాలు

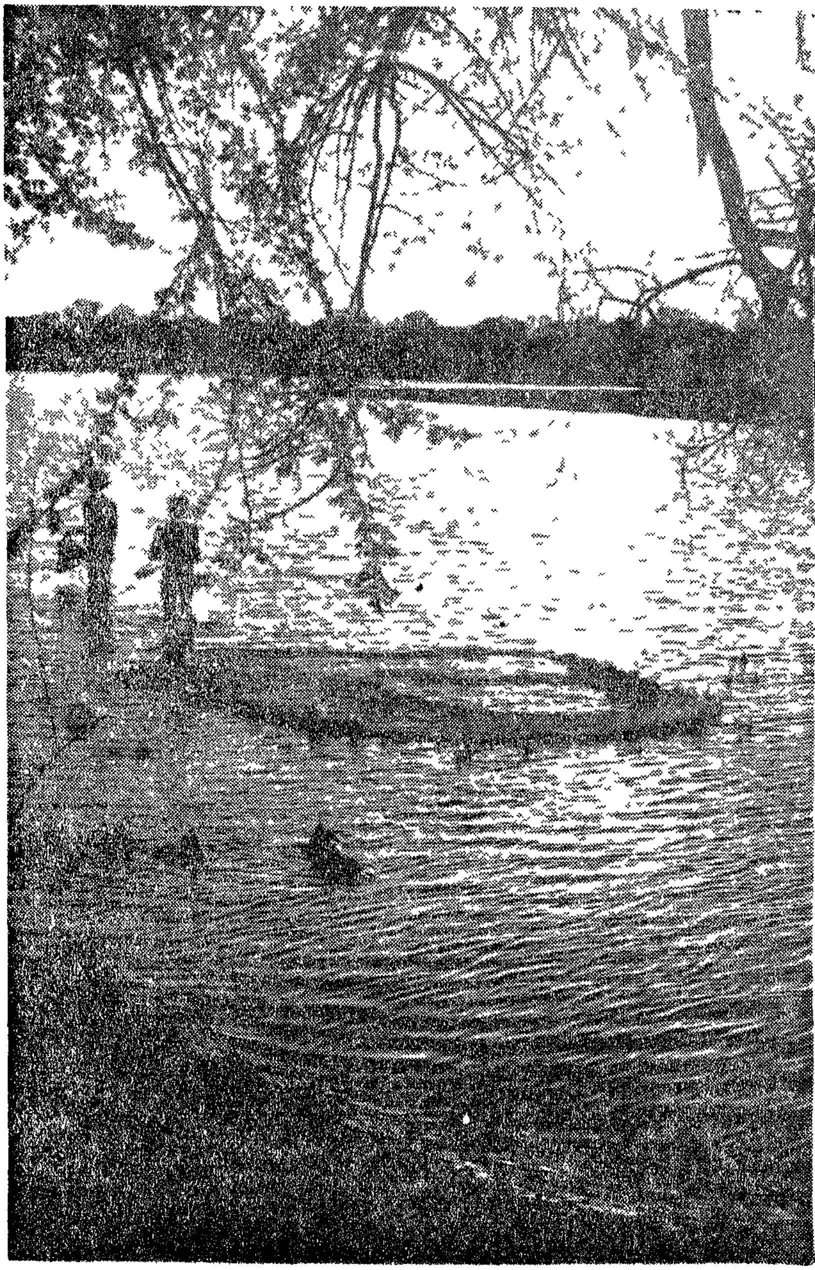

పెలుగు నీడల్లో వలల జాడ

ఫోటో—పి. జనార్దనరావు (మద్రాసు)

★ పెళ్ళిచూపులు ★

వచ్చినపుడు మనం. ఈ నెలలోనే మంచి ముహూర్తా లున్నాయి కాని

ఆలా అనకూడదు చెప్ప్యండి" అంది కామాక్షమ్మ గారు "అదే నేనూ అంటున్నా. కాళ్ళ దగ్గరకొచ్చిన బేరం కాశీకి వెళ్ళినా దొరకదట. మదరాసునుంచి వచ్చారు. నాలుగువేలు కట్నం. పిల్లపేర నాలుగెకరా లున్నాయి. మా వాడికి యిందాకటినుంచి నూరిపోస్తున్నా. వాడు నాకు వుద్యోగం లేదు పరీక్షాఫలితాలు రావాలి అంటూ వెర్రి వెర్రి వేషాలు వేస్తున్నాడు. ఈ సంబంధం మంచిది కాబట్టి ఈ నెలలోనే ముహూర్తంపెట్టి పెళ్ళి చేసెయ్యాలని వుంది"

"అదేమిటి కుర్రాడుకనకనా మనం చెప్పడానికి యిర్వై సంవత్సరాలు మీదపడ్డాయి......" అన్న కామాక్షమ్మగారి మాటకు అడ్డు వచ్చింది గంగమ్మగారు.

"అబ్బే యింకా యిర్వై రాలేదు. మొన్ననే పదిహేను వెళ్ళి పద్దెనిమిదో ఏడు వచ్చింది"

"అదేలెండి యిర్వై కాకపోతే పద్దెనిమిది" అని సమర్థించుకుంటూ కామాక్షమ్మగారు వుపన్యాసాన్ని ప్రారంభించబోతుంటే, ఆవిడ కొడుకు గిరి వచ్చాడు.

"ఏహోయ్ మోహన్, యింకా కూర్చున్నావేం... రావోయి పోదాం" అన్నాడు వచ్చీరావడం గానే

"మా వాడికి ఎప్పుడూ షికార్లు, సినిమాలు, నాటకాలు. చచ్చిపోతున్నా బాబూ వీడితో వేగలేక" అంది కామాక్షమ్మగారు విసుగుతో. గిరి పిలవడంతోనే మోహన్‌రావు లేచి షైరుకని బయలుదేరాడు యింతలో గంగమ్మ గారు మోహనరావు నాపి,

గిరితో సంబంధంవిషయం మళ్ళీ ఏకరువుపెట్టి, "మావాడికి కొంచెం చెప్పు నాయానా బొత్తిగా యింగిత జ్ఞానం తెలియనివాడు" అని చెప్పి కామాక్షమ్మ గారితో అప్పడాలు, వడియాల విషయంలోకి దిగింది. వీళ్ళ హడావిడికి గిరి నవ్వుకొని పైరుకని బయలుదేరాడు మోహన్‌తో.

"ఏరా! మంచి సంబంధంవస్తే కాదంటున్నావట" అన్నాడు గిరి.

"అబ్బే లేదురా......" అని నసిగాడు మోహన్.

"ఊరుకోరా నీసంగతి నాకు తెలియదటగాని గుండెమీద చెయ్యి వేసుకొని చెప్పు, ఈ సంబంధం నీకిష్టంలేదని, ఈపెళ్ళి నేనాపు చేయిస్తాను. ఎవరో మెచ్చుకుంటారని సుఖాన్ని పోగొట్టుకుంటార్రా ఎవరైనా. ఒరే! నామాటవిను ఈ సంబంధం అన్నివిధాలా తగింది. నువ్వు "ఊ" అంటే అంతావాళ్ళే తంటాలు పడతారు. నారువేసినవాడు నీరు పోయడురా నీ భ్రమకాని"

"అది కాదురా......"

"అదికాదు యిదికాదు నువ్వు ఒప్పుకొని తీరవలసిందే ఈ సంబంధానికి. అసలు సంగతి మర్చిపోయాను. జీతమెంతరా".

మోహన్‌రావుకి వాడుచెప్పే మాటలు అర్థంగావటల్లేదు. వాడిమాట వాడిదేకాని ఎదుటివాడు చెప్పుతున్న విషయాన్ని గ్రహించటం లేదు.

"నాలుగువేలు......"

"నాలుగువేలే! యింకా చూచావట్రా స్కూలుఫైనలు గ్రాడ్యుయేట్‌కి నాలుగువేలు యిస్తున్నారంటే నీకు డిమాండ్ ఎక్కువన్నమాట. అదే నాకు వస్తే కళ్ళకద్దుకొనేవాడిని" అన్నాడు గిరి.

"నేనుమాత్రం కాదన్నానా... కాని వుద్యోగం లేకుండా......"

"వుద్యోగం! వుద్యోగం!! వచ్చేవాళ్ళ పాదమహిమవల్ల వెంటనే రాకూడదూ వుద్యోగం? ఒరే యిక నీఅడ్డుపిటివన్నీ ఏవీ చెల్లనేరవు" అన్నాడు గిరి ఒక నిశ్చితాభిప్రాయంతో.

నీలాటిరేవులో నిల్చొన్న కామాక్షమ్మగారు, వచ్చే వారితోను, పోయే వారితోనూ,

(55 వ పేజీ చూడండి)

S. 202-50 TL

★ పెళ్ళిచూపులు! ★

(41-వ పేజీ తరువాయి)
మోహనరావు పెళ్ళివిషయం చెప్పటం మొదలుపెట్టింది.

"ఆలులేదు - చూలులేదు - కొడుకుపేరు సోమలింగం పెడదామా" అందిట ఓ మహా ఇల్లాలు. అల్లాగ మీ అమ్మగారు చూశావట్రా అందరితోనూ ఏకరువు పెడుతున్నారు" అన్నాడు ప్రకోపంతో మోహన్.

"ఏడిచినట్టే వుంది నీ తెలివి. శుభకార్యం చేసుకుంటున్నావు కాబట్టి నలుగురితోనూ చెబుతోంది. రేపు నువ్వు పెళ్ళిచూపులకి వెళ్ళటం అబద్ధమా, పెళ్ళి చేసుకోవడం అబద్ధమా, కట్నం పుచ్చుకోవడం అబద్ధమా, అయినా అదో సరదా ఆడవాళ్ళకి" అని గిరీ మోహన్ యిళ్ళదారి తీశారు. భోజనం చేసి, కాబోయే పెళ్ళికూతురుని తలుచుకుంటూ మోహన్ నిద్రపోయాడు.

ఒక రాత్రివేళ మోహన్‌కి మెళుకువొచ్చింది.

గది అవతలనుంచి ఏవో మాటలు వినిపిస్తున్నాయి.

"అబ్బాయి పెళ్ళి సంబంధం గురించి ఆయన మళ్ళీ వుత్తరం వ్రాశారు. వుత్తరం అందిన వెంటనే పెళ్ళిచూపులకి రమ్మన్నారు. పాపం!! ఆడపిల్లల్ని కన్నవాళ్ళ ఆతురత చూడండి. ఆయన కెంత శ్రద్ధో!!" అంటోంది గంగమ్మగారు.

"ఏం పెళ్ళి సంబంధం? ఎవరూ?" అన్నారాయన విసుగ్గా.

"మొన్న రాలా మదరాసు నుంచి - ఆయన వుత్తరం వ్రాశారు"

"ఆ! ఆయనా!... వుత్తరం వ్రాశాడా" అన్నారాయన ఆతురతతో.

"ఊఁ వినండి పెళ్ళికూతురు మదరాసులోనే వుంటదట - వెంటనే రమ్మన్నారు"

"పెళ్ళికూతురు మదరాసులోనే వుందా. అయితే మనవాడు అదృష్టవంతుడే"

"మీ కంతకన్నా చెప్పలేం - పెళ్ళిచూపులకి వెళ్ళినప్పుడు పిల్లను జాగ్రత్తగా చూడండి. పాట, నడక, అంతా కనిపెట్టి ఆఖర్ని కట్నం గురించి తేల్చండి" అంది గంగమ్మగారు.

"ఏడిశావులే— కట్నం ఏమిటి నీ మొహం. పెళ్ళికూతురంటే నిజంగా పెళ్ళికూతురనుకున్నావా యేమిటి? వీడి ఇంగ్లీషు పేపరు అక్కడ వుందట. అలా వ్రాస్తే నలుగురికీ వెల్లడవుతుందని, పెళ్ళి పేరం క్రింద వ్రాశాడు" అన్నారు రామారావుగారు.

"ఆ!" అని నోరు తెరిచింది గంగమ్మగారు.

ఇదంతా విన్న మోహన్ నిరాశ, నిస్పృహలతో బరువుగా శరీరాన్ని పరుపు మీదికి చేరవేశాడు. ★

కొత్తగా పెళ్లయిన యువతీయువకులు బీచిరోడ్డున కులాసాగా నడుస్తూ కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు. భర్త చెప్పే కబుర్లు వింటుంటే భార్యకి అతనంత గొప్పవాడు లోకంలో లేడనిపించింది. ఇద్దరూ సముద్రం వొడ్డుకి వచ్చారు. భర్తకి కవిత్వం కూడా వచ్చు గనక వెంటనే, "అహో నీలసాగర తరంగములార, ఎలుగెత్తి ఘోషించి, ఎగసి ఎగసి పగిలి పొండు," అని ఆశువుగా అన్నాడు. భార్య సంతోషంతో చప్పట్లు కొట్టి అన్నది:

"డార్లింగ్! సరిగ్గా నువ్వన్నట్టే జరుగుతోంది. చూడు, చూడు."